

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Sat 12/12/2020 7:43:26 PM
Subject: RE: Stukken overleg 10/12/2020 Gedrag&Corona van 18.00 tot 19.00u
Received: Sat 12/12/2020 7:43:28 PM
[Werkdocument vaccinatie capita selecta Versie 0. naar 0.9.docx](#)

Ha [redacted] 5.1.2e

Ja, dat is een goede samenvatting

De memo ligt bij mij. Ik was net aan het bijschrijven. In de bijlage wat ik nu heb. De tekst na p 11 is oud maar daar haal ik af en toe nog dingen uit. Mocht je iets opvallen, dan hoor ik dat graag.

Ik denk dat je met een burgerforum mogelijk twee doelen kunt bereiken: 1) kennis verzamelen over heersende ideeën over vaccinatie en ideeën voor een effectieve campagne. 2) laten zien dat het RIVM daadwerkelijk luistert naar mensen en dit serieus neemt. Ik denk bijvoorbeeld aan de sessies die [redacted] 5.1.2e heeft gedaan met een groep die RIVM wantrouwde (ik ben het onderwerp vergeten). Dat werd live gestreamed. Dat heeft volgens mij veel goed gedaan voor het vertrouwen en het halen van de angel uit de discussie. Zelf denk ik ook dat de boodschap dat de meeste mensen willen vaccineren een heel effectieve is. Als we die periodiek kunnen herhalen lijkt me dat ook een goede.

Goed weekend, ook met leuke dingen hopelijk 💎
 Groeten, [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Sent: zaterdag 12 december 2020 20:26
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Subject: FW: Stukken overleg 10/12/2020 Gedrag&Corona van 18.00 tot 19.00u

Ha [redacted] 5.1.2e,

Dank voor je uitgebreide reactie, het is dus nog best wel een best-guess, of vooral een combinatie bieden – zowel alle soorten reminders/nudges die we hebben plus de sociale norm neerzetten en heel helder uitleggen wat de meerwaarde is voor mensen zelf en de rest van de samenleving, zowel op de korte als de middellange termijn (de samenleving mag weer open, hoera!)

Bijgaand ter info voor jou ook de versie van burgerpanel tbv vaccinaties zoals we die maandag hopen te kunnen bespreken met VWS. Dat is denk ik een ander type burger panel dan wat jij bedoelt als je het hebt over 'omringen met media'?

Ben benieuwd naar laatste versie van 'onze' vaccinatie memo, bij wie ligt deze nu? Beetje inhalen dit weekend...

Groetjes,
 [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Sent: zaterdag 12 december 2020 19:42
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Subject: RE: Stukken overleg 10/12/2020 Gedrag&Corona van 18.00 tot 19.00u

Dank je wel,

Ik zie twee opvattingen over wat de beste insteek is om de mensen zich te laten vaccineren: de nudgers (zoals in deze slide) en de mensen die de vrije keuze benadrukken in de veronderstelling dat als je te hard dwingt of stuurt, de veel twijfelaars in het harnas jaagt (zien we veel in onze WAR, en ook de politieke stemming lijkt meer die kant op de buigen).

Wat ik nu in de literatuur aan hard bewijs zie geeft mij nog niet bewijs voor dat de ene of de andere meer gelijk heeft.

Dingen als reminders zullen wel werken voor de mensen die wel willen en het mogelijk vergeten. Ik ben in de literatuur ook wel tegengekomen dat aanspreken van mensen op hun professionele verantwoordelijkheid helpt.

Zelf denk ik dat het wijzen op de voordelen van de vaccinatie meer aandacht moet krijgen: degene die het vaccin neemt wordt niet meer ziek en over een paar maanden hebben we weer een normaal leven als jij en je omgeving die prik haalt. De aandacht moet gelijkverdeeld worden, waarbij de nadelen direct moeten worden gevolgd door opnoemen van de voordelen.

Verder het idee van een aanpak waarbij de burgers actief worden betrokken komt overeen met wat aanwijzingen in de literatuur. Het ademt ook de tijdgeest van een democratische systeem die moet veranderen om legitiem te blijven, die discussie speelde al voor corona. Dan kan je denken aan een burgerpanel en dat omringen met veel media aandacht. Wellicht ook op gemeentelijk niveau.

Er bestaan ook instrumenten om burgers mee te laten denken met beleidsbeslissingen. Met [5.1.2e] waren we voor corona binnen SPR al bezig met een participatieve waardevaluatie waarin we burgers vroegen hun mening te geven over dekking van het verzekeringspakket. De meeste respondenten gaven aan beter te begrijpen hoe complex die beslissing is en waren onder de indruk van de vele belangen die moesten worden afgewogen. Iets dergelijks kan mogelijk ook in combinatie met een burgerpanel.

Verder zien we in de wetenschappelijke literatuur weinig echt hard bewijs voor effectiviteit van welke aanpak dan ook. Ik zie dat veronderstelde effectiviteit van het vaccin van belang is, veronderstelde bijwerkingen en vertrouwen in de instantie die oproept tot vaccinatie. Daar trek ik de conclusie uit dat er moet worden ingezet op directe monitoring van aantal mensen dat vaccineert (lieft ook gebruikmaken van UK waar ze al begonnen zijn), met daarbij het aantal mensen dat welke bijwerkingen krijgt. Ook zou ik de communicatie zoveel mogelijk via de huisarts laten lopen. Die persoon wordt door veel mensen vertrouwd en is in staat om advies te geven dat hoort bij de persoon.

En ik zou proberen in de media de aandacht te richten op de grote groep nederlanders (afhankelijk van het onderzoek dat je ziet tussen de 50 en 80% dat wil) en de weigeraars een tijdje wat minder aandacht te geven. Als we rond de 60 of 70% zitten kunnen we onze schaarse middelen wel op hen in gaan zetten, maar dan hebben we de grootste ellende achter de rug.

Groeten, [5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>

Sent: zaterdag 12 december 2020 18:31

To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>

Subject: FW: Stukken overleg 10/12/2020 Gedrag&Corona van 18.00 tot 19.00u

Ook slide 6 gezien over vaccinatiegraad?

